

ת"ד 6252/02/17 - אהרון כהן נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה בבאר שבע

ת"ד 6252-02-17 מדינת ישראל נ' כהן
תיק חיצוני: 449729/2016

בפני מאשימה
כבוד השופטת איילת גרבי
אהרון כהן
ע"י ב"כ עוה"ד אלמוג אזולאי
נגד
נאשמים
מדינת ישראל
ע"י יחידת תביעות - שלוחת נגב

החלטה

1. זו החלטה בבקשת המבקש להורות חיוב המשיבה בהוצאות לפי סעיף 80 לחוק העונשין. ביום 8.4.19 זיכה בית המשפט את המבקש מכל אשמה מהעבירות שיוחסו לו בכתב האישום ובתום מתן הכרעת הדין ביקש ב"כ המבקש לחייב את המשיבה כאמור בהוצאותיו.

בקשת המבקש היא לחיוב המשיבה בסך של 7,748 ₪ ובתוספת 25% על הסכום האמור בהתאם לתקנה 9(ב) לתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מאסר או מעצר), תשמ"ב - 1982 ובסה"כ - 9,748 ₪.

המשיבה הגישה תגובתה לבקשה והמבקש השיב לתגובה זו.

טענות הצדדים

2. לטענת המבקש (טענותיו בהרחבה של המבקש הועלו בתשובתו לתגובת המשיבה),

לאחר שסקר את הפסיקה הרלוונטית ביחס לסעיף 80 לחוק העונשין, לא ניתן לומר כי חומר החקירה שהיה בפני התביעה עובר להגשת כתב האישום היה מעלה אצל תובע סביר ציפייה כי יש בו ראיות לבסס הרשעה, לא היתה תשתית ראיות ראויה ולא ניתן לומר כי משפטן בר דעת היה חושב שיש מקום להביא האשמה נגדו, ואף לא ניתן לומר כי היה בידי התביעה הכללית מלכתחילה להוכיח בוודאות סבירה פרטים מרכזיים באישום.

לטענת המבקש ניתן לומר כי יסוד האשמה הוא "יסוד רעוע" וגם לאחר מעשה מדובר ב"זיכוי ידוע מראש".

3. עוד טען המבקש כי מהחומר שנאסף בידי המשיבה עולה כי מדובר בתאונת דרכים ללא עדים נוספים להתרחשותה למעט גרסאות שני הנהגים.

עמוד 1

בוחן התנועה המהווה מומחה מטעם המשיבה אמור היה לבחון את שתי הגרסאות שעמדו לפניו. הבוחן באותה עת היה בעל וותק מקצועי של כחודש ימים - לא חקר כהלכה את התיק, לא חיפש עדים, לא הבין את הוראות החוק ביחס לנסיעת הטרקטור על הכביש, לא התייחס לפערים חשודים בין רישיון הרכב המעורב ופוליסת הביטוח, כאשר בסופו של דבר השיב בקשר לשאלה שבמחלוקת כי לא יכל לקבוע אם אורות הטרקטור היו דולקים .

על אף האמור טוען המבקש, לאחר שתובע עיין במסמכים ובמוצגי התביעה, לא ביקש כל השלמת חקירה שכן כפי שטען הבוחן בחקירתו הנגדית מדובר "רק" בתאונה של חזית אחור שכן "זו לא תאונה מורכבת שצריך להבין מה קרה יותר מידי".

4. על כן טוען הנאשם כי לא הונחה כל תשתית ראייתית ראויה בטרם הוגש כתב האישום. כתב האישום לא אמור היה להיות מוגש לאחר בחינת התשתית הראייתית שהיתה בבסיס הכנת כתב האישום ערב הכנתו.

על כן טוען המבקש כי לא היה יסוד לאשמה בעניינו, כי התקיימה עילת הזכאות באופן מובהק. עוד טוען המבקש כי גם העילה השניה לפיצוי מכח סעיף 80 בדבר "נסיבות אחרות המצדיקות" את הפיצוי התקיימה בעניינו וזאת בשל מחדלי החקירה, התנהלות החקירה ברשלנות תוך יצירת מחדלי חקירה משמעותיים שהיה בהם לפגוע בהגנת הנאשם.

5. עוד הדגיש ב"כ המבקש כי הזיכוי היה זיכוי מוחלט וכי גרסת המאשימה לא הוכחה ולו במעט.

המבקש עוד טען כי המשיבה לא עצרה ולו לרגע על מנת לבחון את המשך ניהולו של התיק ואף לאחר שמיעת הראיות בבחינת יקוב הדין את ההר.

6. המשיבה בתגובתה לבקשה סקרה אף היא את ההלכות ביחס לסעיף 80 לחוק העונשין ולגופו של עניין ציינה כי בעת שהוגש כתב האישום נגד המבקש סברה המשיבה כי ישנן די ראיות לכאורה, וכי ישנו סיכוי סביר להרשעה וזאת נוכח חוות דעתו של הבוחן שקבע את מסקנותיו.

המשיבה מציינת כי הבוחן הסתמך על גרסאותיהם של הנאשם ושל נהג הרכב המעורב ואף מדגישה כי הבוחן ציין כי כאשר הגיע לבדוק את הטרקטור החקלאי המעורב בתאונה, האורות האחוריים של צד שמאל של העגלה לא נדלקו.

7. הבוחן עוד קבע כי הנאשם יכול היה להבחין בטרקטור ממרחק של 110 מ', גם כאשר רק אורות ימין של העגלה דולקים. עוד ציין הבוחן כי במקרה שאורות הטרקטור והעגלה כבויים ישנה בעיה להבחין בעגלה ממרחק זה.

8. לאור נתונים אלה סבר תובע סביר כי ישנן ראיות לכאורה לביסוס ההרשעה וסיכוי סביר להרשעת

הנאשם.

לטענת המשיבה כל תובע סביר בהחלט היה מגיע למסקנה כי יש מקום להגיש כתב אישום נגד המבקש ונוכח חוות דעתו החד משמעית של בוחן התנועה, ההחלטה על הגשת כתב האישום היתה סבירה לחלוטין ומגובה בתשתית ראייתית מתאימה.

לא ניתן לקבוע במקרה זה כי לא היה יסוד לאשמה, המשיבה פעלה בתום לב ובזהירות הראויה.

עוד טענה המשיבה כי התנהגותה במהלך המשפט ולאורך השתלשלות האירועים מלכתחילה לא היתה בה התרשלות וגם במהלך ניהול המשפט לא נפל כל פגם בהתנהלות התביעה.

דין והכרעה

9. פסיקת פיצוי לפי סעיף 80 לחוק העונשין יכול שתעשה לפי שתי עילות: האם היה "סיכוי סביר להרשעה" עת הוגש כתב האישום או "נסיבת אחרות המצדיקות זאת".

הבסיס הנורמטיבי לחיוב בפיצויים הינו סעיף 80 לחוק העונשין, הקובע כדלקמן:

"(א) משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 בסכום שייראה לבי המשפט; במשפט שמתנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור."

10. פסיקת בית המשפט העליון דנה בהרחבה בעילות השונות המקימות חיוב בפיצוי מכח סעיף 80 האמור.

בע"פ 303/02 דרויש חמדאן נ. מ"י קבע בית המשפט העליון את הכללים המנחים לעניין תחולת הוראת סעיף 80 לחוק העונשין.

11. הקביעות העיקריות הינן כי על מנת שתקום זכאות לפיצויים מכח סעיף 80 לחוק העונשין, נדרש נאשם לחלוף על פני שלוש משוכות: הראשונה - תנאי הסף; השנייה - עילות הזכאות והשלישית - שיקול דעתו של בית המשפט.

תנאי הסף הראשון הינו כאמור זיכוי של הנאשם או לחילופין ביטולו של כתב האישום.

12. זיכוי הנאשם או ביטול אישום בשל חזרת התביעה מאישום שבאה לאחר מתן תשובת הנאשם, וכן זיכוי מטעמים אחרים, למשל על פי הראיות שבאו במשפט - כל אחד מאלה לבדו די בו כדי לשמש תנאי סף לתחולתו של סעיף 80(א) לחוק העונשין.

בענייננו אין ספק כי הנאשם זוכה מכל אשמה בדין, זיכוי מוחלט ומלא, כמפורט בהכרעת הדין מיום 8.4.19.

המשוכה השניה - שתי עילות הזכאות.

13. משוכה שנייה שעל מבקש לעבור היא הוכחת קיומה של אחת משתי עילות הזכאות המנויות בסעיף 80(א) לחוק העונשין: עילת היעדר יסוד לאשמה ועילת הנסיבות המצדיקות האחרות.

עילות הזכאות - ובייחוד עילת הנסיבות המצדיקות - גמישות הן, ולפיכך ראה בית המשפט העליון צורך להתהוות בפסיקתו אמות מידה מנחות להפעלתן (עניין **חמדאן** לעיל)..

עילת היעדר יסוד לאשמה.

14. עילת היעדר יסוד לאשמה, כפי שנקבעה בעניין **חמדאן** שהוזכר לעיל, מצריכה שחזור תשתית הראיות כפי שהייתה עובר להגשת כתב האישום. אין להסתפק בבחינת הראיות שהיו אז בפועל בידי התביעה, כי אם יש להוסיף ולבחון גם את הראיות בכוח, לאמור הראיות שהיו צריכות להיות באופן סביר בידי התביעה.

כלומר עילה זו עשויה לקום גם במקרים שבהם על פי הראיות שהיו בידי התביעה עובר להגשת כתב האישום, היה יסוד לאשמה, אלא שהתשתית הראייתית באותה עת הייתה חסרה בשל התרשלות המדינה, אלמלא התרשלה היתה המדינה מודעת מבעוד מועד לכך שאין יסוד לאשמה, המבחן שלאורו נבחנת התשתית הראייתית הוא מבחן הסבירות.

15. בע"פ 7826/96 **רייש נ. מ"י** קבע כב' השופט גולדברג, כי עילה זו טומנת בחובה פן של "אשם" מצד התביעה בהגשת כתב האישום. עילה זו להבדיל מהעילה השניה שתדון בהמשך, הינה מניעתית והיא באה להבטיח מראש כי לא תגרם לנאשם פגיעה שאינה חיונית.

16. בע"פ 4466/98 **דבש נ. מ"י** קבע בית המשפט כי מקום שהתביעה נהגה בסבירות ובזהירות ראויה, לא יקבע כי לא היה יסוד לאשמה, גם אם בערבו של יום יצא נאשם זכאי בדינו.

במקרה של זיכוי מתעורר לחיים עיקרון ההשבה לקדמותו על שלוחותיו ותובע כי יעשה והמצב יושב לקדמותו. עיקרון ההשבה לקדמות הוא הטעם העיקרי שהביא ללידת זכותו של נאשם זכאי כלפי המדינה. כך הוא אף ביתר שאת לאחר חקיקת חוקי היסוד, אשר זיכו מקצת זכויות האדם במעמד בכורה של זכויות יסוד, ואשר הדין אשר קדם להם יפורש ברוחם, לרבות הוראת סעיף 80 לחוק העונשין (שם, בעמוד 100).

טעם נוסף המצדיק חיובה של המדינה לשפות אדם שיצא זכאי בדינו או לפצותו, הוא הצורך לפקח על שיקול דעתה של התביעה הכללית.

בע"פ 1042/13 **עובדיה קקון נ. מ"י** הפנה בית המשפט העליון לעניין שנדון בע"פ 5097/10 **גל אשר בוגנים נ. מ"י** באשר לטיבן של שתי העילות האמורות. בית המשפט העליון חזר על ההלכה הפסוקה כי הערכת התשתית העובדתית הלכאורית תעשה מנקודת המבט של "סיכוי סביר להרשעה", והדגש בעניין זה מושם על שיקול דעת המאשימה ולא על מחדלי החקירה המשטרית ואופן תיעודה של חקירה זו.

הבחינה היא בחינת אופן שיקול הדעת על ידי המאשימה להבדיל מהתנהלות המשטרה. יחד עם זאת, קבע בית המשפט העליון בעניין **קקון**, דברים אלה:

"אין באמור כדי לגרוע מחובתה של המאשימה להקדיש את מירב המאמצים כדי לאתר ליקויים ומחדלים בחקירה המשטרית ובתיעודה, בטרם הגשת כתב האישום. על המאשימה מוטלת החובה, מכח חובת ההגינות המוגברת החלה עליה בהיותה נאמן הציבור, להיזהר מפני הגשת כתב אישום על יסוד חקירה משטרית שנפלו בה מחדלים ואשר מתועדת באופן חלקי, שכן זו עלולה לגרום לנאשם עיוות דין. האינטרס הציבורי אינו עולה בקנה אחד עם הגשת כתבי אישום על יסוד תשתית ראייתית לכאורית שגובשה באמצעות חקירה משטרית חלקית וחסרה או חקירה משטרית שנפלו בה פגמים אף אם לא בזדון חלילה." (שם בעמוד 7).

בע"פ 5097/10 **גל אשר בוגנים נ. מ"י** כב' השופט מלצר חזר על ההלכות המנחות בעניין זה והדגיש כי על מנת להכנס לקטגוריה של העילה הראשונה המצדיקה פיצוי והחזר הוצאות, יש צורך להוכיח כי כתב האישום הוגש מבלי שהיה לו בסיס כלשהו, או שהיסוד לאשמה היה רעוע ביותר. מדובר בסיטואציות חריגות של זדון, חוסר תום לב, רשלנות חמורה ביותר או אי סבירות מהותית ובולטת:

"המבחן הנדרש לקיומה של העילה הראשונה... הוא מבחן "התובע הסביר" ו"הסיכוי הסביר להרשעה". "בהתאם לאמת מידה זו יש לבחון באופן אובייקטיבי האם לנוכח התשתית הראייתית שהייתה מנוחת בפני התביעה, היה תובע סביר וזהיר מגיע למסקנה שיש מקום להגשת כתב אישום." (שם בעמוד 12)

בית המשפט יתחשב בהקשר לקיומה של העילה האמורה גם באופן זיכוי של המבקש במשפט, ולשלב בו זוכה.

17. בב"ש 768/08 יוסי בן מאיר הרוש נ. מדינת ישראל, (מחוזי נצרת) הפנה בית המשפט לע"פ 1524/93 מכאלשוילי נ. מ"י ולדברי כב' השופט ברך, ולפיהם על בית המשפט לבדוק את שיקול דעתה של התביעה עובר להגשת כתב אישום נגד אותו נאשם, ורק אם ימצא שמלכתחילה לא היה מקום להעמיד את הנאשם לדין, או מפני שהעובדות הנטענות אינן מהוות עבירה משפטית, או מפני שהיה ברור מראש שחומר הראיות שבידי התביעה לא יספיק להגשת הרשעה בפלילים, יהיה מקום לפסוק הוצאות לנאשם.

מן כלל אל הפרט

18. כתב האישום ייחס למבקש עבירות של נהיגה בחוסר זהירות, אי שמירת מרחק, חבלה של ממש והתנהגות הגורמת נזק.

הנאשם כאמור זוכה מכל אשמה מהעבירות אשר יוחסו לו על פי כתב האישום.

בתאונה האמורה נהג הנאשם ברכב מסוג אוטובוס זעיר על כביש 25, כאשר במועד האמור נהג קובי גיל, רכב מסוג טרקטור חקלאי בכוון נסיעת הנאשם ולפניו. לא היתה מחלוקת והדבר אף עלה מסיכומי המאשימה, כי כלי הרכב בו נהג הרכב המעורב כלל לא היה רשאי לנהוג על הכביש, בוודאי לא על כביש עירוני ובהחלט לא במרחק של 30 ק"מ, כפי שהעיד על כך הנהג המעורב.

אני סבורה כי בענייננו לא היתה בידי המשיבה תשתית ראייתית אשר היה בה כדי לבסס הרשעה, ולמעשה מתקיימת בענייננו המשוכה הראשונה של העדר יסוד לאשמה אשר יוחסה לנאשם.

19. כתב האישום הוגש כפי שהדבר נהוג בכל מקרה בו מתרחשת תאונת דרכים, על יסוד חוות דעתו של בוחן התנועה.

כתב האישום הוגש נגד הנאשם על יסוד חוות דעתו של בוחן התנועה אשר לא ברר, כמו גם התובע אשר הגיש את כתב האישום על יסוד אותו דוח בוחן, את מהותו ומשמעותו של הרכב המעורב, את חוסר אפשרותו של הטרקטור המעורב לנהוג בכביש, בוודאי לא בכביש מהיר.

20. הבוחן לא ברר מבעוד מועד בעת שערך את דוח הבוחן ולא נדרש להשלמות חקירה על ידי התובע בטרם הוגש כתב האישום, את נושא רישיון הרכב של הנגרר ואת מידותיו של הנגרר והסתפק בדברים שנאמרו לו על ידי חברת הביטוח בכל הנוגע לרישיון הרכב של הטרקטור אשר לטענתו כולל וחל גם על הנגרר.

21. לא נמצאו בידו של הבוחן וגם לא של התובע, מסמכים או רישום רלוונטי באשר לבדיקה שנעשתה מול חברת הביטוח, ולא ניתן הסבר לחוסר ההיגיון בכך כי גם הטרקטור וגם הנגרר נושאים את אותו מספר רכב.

בנוסף לכך, ועל אף הפער העצום בין נפח המנוע המופיע בפוליסת הביטוח של הטרקטור לעומת נפח המופיע ברישיון הרכב של הטרקטור, התעלם מכך בוחן התנועה כמו גם התובע באשר לעבירות שראוי היה לייחס לנהג הרכב המעורב בכל הנוגע לנהיגתו בחוסר זהירות, נהיגה ברכב אשר אסור היה לנוהג אותו בכביש וכן עבירות הנוגעות להעדר פוליסת ביטוח.

22. באשר לעבירה הנוספת אשר יוחסה לנאשם בגין אי שמירת מרחק, בדוח הבוחן לא מופיע חישוב ביחס לשאלה באיזה מרחק התאונה היתה נמנעת, לא בוצעו בדוח הבוחן חישוב מהירות נסיעה ועל כן לא ניתן היה לחשב את הנתון של אי שמירת מרחק, ובכל זאת כתב האישום הוגש גם בגין עבירה זו.

23. ביחס לשאלת מצב התאורה ברכב המעורב, הבוחן לא חקר ולא שאל את הנהג המעורב מי הם אותם עדים אובייקטים אשר לכאורה בדקו עימו לפני תחילת הנסיעה כי מצב התאורה בטרקטור ובנגרר תקין. הבוחן לא ביצע חקירה ראויה באשר לעדים אלו, ואף לא התבקש על ידי התובע לבצע השלמת חקירה בעניין זה, בטרם הושלם דוח הבוחן והוגש כתב האישום.

בדוח הבוחן לא בוצע ניסוי על מנת לבחון את טענת הנאשם ביחס לנראותו של הרכב המעורב שכן לטענתו דובר בניסוי שדה ראיה מסוכן. גם בעניין זה לא התבקש להשלים את דוח הבוחן בהתאם.

24. הבוחן והתובע בטרם הוגש כתב אישום סברו כפי הנראה כי מדובר בתאונה "פשוטה וברורה" של חזית אחור, אשר לא נדרשת חקירה מרובה של הסיבות לה, שכן כפי שציין הבוחן: "**זו לא תאונה מורכבת שצריך להבין מה קרה יותר מידי**". (עמוד 3 לפרוטוקול שורות 24-25).

במצב דברים זה ברור כי לא נעשו פעולות חקירה מעמיקות ורלוונטיות, על מנת שיהיו בידי היחידה החוקרת ובידי התביעה, קרי התובע נתונים מספקים על מנת לבסס את האשמה נגד המבקש.

25. למען הסר ספק תבחן זכאות המבקש גם על פי העילה הנוספת.

בעניין **חמדאן** לעיל נבחנה גם עילת הזכאות הנוספת וביחס אליה נקבע כי עילת הנסיבות המצדיקות אמנם רחבה, אך ניתן למקדה ולקבוע כי היא מתפרסת בעיקר על שתי קבוצות של נסיבות: קבוצה ראשונה נוגעת להליך המשפטי, ובגדרה מונח הדגש על אופן התנהגותם של התביעה ושל יתר הגורמים המעורבים בהליך, במהלך המשפט, וכן לעניינים נוספים הקשורים בהליך.

שיקול נוסף הקשור בהליך הוא תוצאתו.

האופן שבו בא ההליך לסימומו והנסיבות לזיכויו של הנאשם עשויים להיות בעלי נפקות לצורך קביעת "מוצדקות" השיפוי והפיצוי.

קבוצה שנייה עניינה בנסיבות אינדיווידואליות של הנאשם. כך, תיתכן נפקות לסבל חריג ולעינוי דין חמור שבאו על הנאשם בעטיו של ההליך המשפטי ולהתמשכות בלתי סבירה של המשפט.

הענקת הפיציים בגין נסיבות אלה יש בה מידה של חמלה וחסד.

מקום שבו נתקיים אחד מתנאי הסף, וכן התקיימה עילת זכאות רשאי בית המשפט לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם את הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו.

26. בעניין **רייש** הוסיף בית המשפט כי נסיבות אחרות הן בין היתר, האם החקירה נפתחה והאישום הוגש בתום לב, האם החקירה נוהלה באופן ראוי, כגון האם נבדקה טענת אליבי של הנאשם והאם נערכה חקירה לעדים שנדרש לחקור אותם, האם התביעה נוהלה באופן שיכביד על הנאשם ללא הצדקה, האם המשפט התנהל יתר על המידה ללא הצדקה, האם בית המשפט זיכה את הנאשם מחמת הספק בשל העדר ראיות מספיקות או בשל פגם דיוני בעת המשפט, או שבית המשפט פסק בצורה פסקנית כי הנאשם לא ביצע את העבירה.

רשימת שיקולים אלה אינה סגורה ואינה מחייבת.

עוד ציין בית המשפט בעניין **רייש** לעיל, כי סעיף 80 לחוק העונשין אינו פוגע בכל זכות, לא בזכות שלפי חוק יסוד כבוד האדם וחירותו, ואף לא בזכות אחרת. **להפך, סעיף זה מקנה זכות חדשה, שלא היתה קיימת קודם לכן.**

27. התכלית המיוחדת של חוק העונשין, כפי שעולה בבירור מלשון הסעיף היא לפצות נאשם שזוכה בדיון. תכלית זאת עולה בקנה אחד מהתכלית הכללית של חוק האדם וחירותו והיא התכלית המשותפת לכל החוקים, הכוללת את ההגנה על זכויות האדם.

התכלית הכללית כוללת גם את ההגנה על שלום הציבור, לרבות העמדה לדיון פלילי של חשודים בביצוע עבירות על יסוד ראיות לכאורה, את ההליך התקין וההוגן של המשפט וגם את החלוקה הראויה של משאבים בין צרכים מרובים.

עניינה של עילה זו הינו בפגיעה שרק בדיעבד נתברר כי חרגה מהנדרש. (להבדיל מהעילה הראשונה הנבחנת מראש).

28. בעניין **בוגנים**, הרחיב כב' השופט מלצר לעניין עילה זו וקבע כי במסגרתה, בית המשפט אמור להפעיל את סמכותו בגישה מרחיבה, במיוחד בשים לב לזכויות הבסיס החוקתיות המעוגנות אצלנו כיום בחוק

29. הנסיבות הנשקלות במסגרת עילה זו הן גמישות וכוללות בין השאר: נסיבות הנוגעות להליך המשפטי עצמו, לטיב זיכוי של המבקש ולנסיבותיו האישיות של המבקש שזוכה.

עילת - עוללות זו מאפשרת לבית המשפט לשקול גם שיקולים של צדק, אף מקום בו היה מלכתחילה יסוד לאשמה.

30. מושג המפתח לעניין העילה השניה, הוא לפיכך "העוול" שנגרם למבקש שזוכה בהסתכלות כוללת, ולכן אין מקום לקבוע באופן אפרוריי כי רק שלילה של רישיון, או של זכות מוקנית כלשהי - עקב ההליכים הפליליים מהווה "נסיבות אחרות" מצדיקות, מעבר לנזקים הטבועים בעצם קיומו של הליך פלילי.

המבחן הוא "מבחן מאזן של צדק" וגם התוצאה הנובעת ממבחן זה, צריכה להיות גמישה ומאוזנת יותר.

31. שיקולים נוספים אשר בית המשפט אשר רשאי לשקול כמפורט בעניין **חמדאן**, הם שיקולים כללים של מדיניות משפטית שאינם מיוחדים למקרהו של הנאשם, כגון שיקולים חוקתיים תקציביים ומוסדיים או השיקול שלא לרפות את ידי התביעה מלבחון מחדש את המשך ניהולו של ההליך הפלילי:

"... אך עיקר הוא בשתי המשוכות הראשונות, ומקום שבו עלה בידי נאשם לחלוף מעליהן, ימעט בית המשפט בשלילת פיצוי בגין שיקולים כלליים כגון אלה" (שם בעמוד 559).

32. בענייננו, ישנו טעם נפגם בעצם הגשת כתב האישום בנסיבות המפורטות, כאשר נסיבות התאונה לא נחקרו עד תום ובאופן מעמיק יותר, וזאת כאשר הבוחן אשר עסק בחקר התאונה באותה עת היה בעל וותק מקצועי של חודש ימים בלבד, עבודתו והדוח שערך לא נבדקו כראוי בידי תובע סביר, ולא נדרשו ממנו השלמות חקירה למסקנות שנקבעו על ידו ללא בחינה עובדתית ומשפטית ראויה.

יתרה מכך, עמידתה של המאשימה בהמשך ניהול המשפט גם לאחר חקירתו של הבוחן ולאחר שהתבררו הליקויים בעבודתו והעדר השלמות אשר מן הראוי היה שיתבקשו ממנו, מהווים למעשה בפגיעה בנאשם במובן העוול שנגרם לו הן בהגשת כתב האישום, ובהמשכות ההליכים ובסופו של יום בזיכוי מכל אשמה.

33. לסיום, בחות דעת המרכז לישומי משפט עברי, במכללה האקדמית נתניה, נדונו גם מקורות במשפט העברי לעניין אחריות המדינה לפצות נאשם מכח סעיף 80 לחוק העונשין. בחוות הדעת שניתנה מאת ד"ר יובל סיני, מצוין כי מקור נוסף במשפט העברי להענקת פיצוי עקב הליך משפטי יכולה לשמש

הדוקטרינה במשפט העברי, לפיה כאשר מדובר בגוף ציבורי, מוטלות עליו חובות מעבר ליחסים בין פרטים, וזאת על פי עקרונות "ועשית הישר והטוב" ו"לפנים משורת הדין" וכן "אין ציבור עני".

גם מכאן, ניתן ללמוד על חובתם של לשכת התביעות וגורמי החקירה כגוף ציבורי לפעול בהגינות ובאחריות כלפי הציבור הרלוונטי, במיוחד נוכח ההבדל המהותי במאזן הכוחות בין המדינה כמאשימה ובין האזרח כנאשם.

הפיצוי המבוקש

34. מכח סעיף 80 לחוק העונשין, נקבעו תקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), התשמ"ב - 1982. (להלן: "התקנות")

ב"כ המבקש פרט בבקשתו את הוצאות הגנתו, בגין לימוד התיק ועבודת הכנה, בגין שמונה דיונים שהתקיימו בתיק - בסה"כ ₪ 7,798 וכן ביקש תוספת של 25% על סכום זה בהתאם לתקנה 9(ב) לתקנות.

הסכומים אשר פורטו על ידי המבקש הם בהתאם לתוספת לתקנות.

35. בנסיבות אלה נוכח קביעתי כי המבקש זכאי לפסיקת הוצאות בהתאם לסעיף 80 לחוק העונשין, ובהתאם להוראות תקנה 9(א) לתקנות כאמור, יעמוד סכום הפיצוי בעד הוצאות משפט בפועל על ₪ 7,798.

ניתנה היום, ט"ו תמוז תשע"ט, 18 יולי 2019, בהעדר הצדדים.